

Globoko presunjeni smo pred zaključkom redakcije sprejeli žalostno vest, da nas je v 83. letu zapustil Andraš Cabai, dolgoletni zborovodja z Gornjega Senika.

Uredništvo časopisa izreka vsem žalujočim iskreno sožalje!

Porabje

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 2. junija 1994. Leto IV, št. 11

PORABSKI DNEVI '94

"VERA, LJUBEZEN, MIR"

Tako je pisalo na odru v središču Sakalovec 29. maja. Letošnja osrednja prireditev Porabskih dnevov je bila povezana s 100. obletnico tamkajšnjega gasilskega društva. Po povorki domačih ter gostujočih gasilskih društev iz Slovenije in Avstrije se je začela dvojezična maša na prostem. Mašo je daroval domači župnik Štefan Toth ob somaševanju rektorja ljubljanskega semenišča Franca Šuštarja. Po dolgem času so torej v Sakalovcih spet hvalili Gospoda v slovenskem jeziku, in to večinoma v lepi domači govorici. Organizatorji se gospodu župniku zahvaljujejo za priprave in trud, s tem dejanjem pa je dokazal, da je sposoben opravljati božjo službo v slovenščini.

Maši je sledilo slavje ob častitljivi obletnici gasilskega društva. "Našo društvo je letos stau lejt staro. Če bi naša stara bizekanca vejdlja prpovejdati, bi gviišno dostakaj tapovedala. Tau, kakšni so bili tisti, steri so si pred stau lejti zmislili, ka bi trbelo v vesi gasilce meti. Tau tó, ka je v vesi nigdar nej bijo veški odjen, pa tau tó, ka je pred bojnov dugo lejt vodo gasilce Peter Novak, po bojni pa Štefan Schrei i Jožef Nemeš" je med drugim povedal poveljnik društva Štefan Nemeš.

Osrednji dogodek proslave je bil vsekakor predaja in prevzem gasilskega

vozila in motorne brizgalne, ki ju je ob tej priliki podarilo Sakalovčanom gasilsko društvo iz Dobrne. Gasilci se tudi preko našega časopisa zahvaljujejo za lepo in predvsem koristno darilo ter obljublajo, da bodo vozilo spoštovali in skrbeli zanj.

Proslave so se udeležili tudi gasilci iz Škofje vasi, ki bodo v bližnji prihodnosti podarili gasilsko vozilo gasilcen na Gornjem Seniku.

Popoldne je bilo namenjeno nastopu ljubiteljskih skupin iz Porabja ter Slovenije. Čeprav vreme ni bilo naklonjeno nastopajočim, je bilo razpoloženje v pretesni dvorani kulturnega doma enkratno. Za to so poskrbele tako domače kot skupine iz Slovenije, najbolj folkloristi iz Mengša ter njihov "mali-veliki" harmonikar.

"Nasvidenje naslednje leto v kakšnem drugem kraju slovenskega Porabja" se je poslovila od občinstva in Porabskih dnevov povezovalka kulturnega programa.

In še toliko. Slovenska zveza se zahvaljuje vsem ljubiteljskim skupinam, gasilcem, občanom, vaščanom, ki ste s svojim delom pripomogli, da so letošnje prireditve Porabskih dnevov uspele.

Marjana Sukič

HORN IN NJEGOVA SREČA V NESREČI

Po vsej verjetnosti bo Gyula Horn bodoči ministriški predsednik Republike Madžarske.

V zadnjih štirih letih sem občudoval tega človeka. Ne toliko zavoljo njegovih resničnih ali dozdevnih človeških, strokovnih ali političnih kvalitet, ampak zaradi tolikšnih napadov nanj. Teško si predstavljam, da je nek človek zmožen prenesti toliko hudega. Zlasti, ker je v večini primerov šlo za krivične stvari.

Gyula Horn je bil človek, ki je svoj čas kot madžarski zunanji minister veliko prispeval k temu, da je berlinski zid bil podrt. Z njegovo privolitvijo so spustili preko Avstrije v Nemčijo na stotine vzhodnonemških ubežnikov, ki se niso želeli vrniti z madžarskih begunskih centrov v Vzhodno Nemčijo. Kljub temu, da je Honecker in njegova kompanija to izrecno zahtevala. Horn in njegova kompanija pa - vključno s premierom Némethom in drugimi - jih je neko noč spustila preko madžarsko-avstrijske meje. Seveda v največji tajnosti, da za dejanje slučajno ne bi zvedeli Rusi, ker bi potem beg vzhodnih Nemcev v zahodno Nemčijo prav gotovo preprečili. To Hornovo hrabrost so tedaj povsod po svetu zelo cenili.

Horn in njegovi pristaši so bili tisti, ki so se znotraj enopartijskega sistema spuntali in privedli do tega, da je praktično bila ukinjena 800 tisoč članska hobotnica, imenovana Madžarska socialistična delavska partija. Bolj po domače povedano, ortodoksna komunistična stranka. Reformatorjev je ostalo približno 30 tisoč, stranko pa so preimenovali v Madžarsko socialistično

stranko, ki je v prvem krogu parlamentarnih volitev dobila 32 odstotkov vseh glasov. Njen predsednik je Horn. Drugo najboljšo uvrstitev so dosegli svobodni demokrati, vendar so dobili "komaj" 20 odstotkov.

Kot rečeno, glavni sovražnik vseh je bila v zadnjih štirih letih socialistična stranka, zlasti pa njen predsednik. Po njih ni udrihala samo vladna koalicija - krščansko-konzervativno - narodna -, ampak tudi ostale opozicijske stranke. Toliko blata in gnoja na cestah verjetno niti tedaj, ko kmetje gnoj prevažajo na njive, kot so ju stresli nekateri na Horna. Pri tem se je najbolj izkazala provladna televizija, ki si je dovolila prav gnusne stvari. Seveda s privolitvijo oblasti. Na koncu so najemali celo ljudi, ki so bili zavoljo kriminalnih dejanj večkrat zaprti, samo da bi pričali proti Hornu, češ da je zagrešil to ali ono. Napr. da je kot redni vojak l. 1956 streljal na Madžare, ki so bežali preko avstrijske meje na Zahod. Kot se je izkazalo, je Horn v zahodnem predelu Madžarske hodil šele l. 1957. Imenovali so ga fašista, ubijalca in še marsikaj, kar se dá izmisliti.

Samo da bi mu škodili. In ta človek je vse umazane insinuacije dostojanstveno prenašal. Kot se je poslal ob neki priložnosti, zdaj manjka le še to, da prizna, da je za časa turških in tatarskih vpadov on osebnost "vpoklical" Turke in Tatare... Ker da je Ruse tako ali tako. Kot rečeno, l. 56 je bil navaden vojak.

Neposredno pred prvimi volitvami se je peljal domov z Miskolca v Budimpešto, ko se je hudo ponesrečil. Verjetno je nekaj glasov pridobil tudi zaradi tega. Namreč zavoljo simpatij. Kakor so jih socialisti ogromno dobili zaradi prav gnusne kampanje proti njim.

Ko se je po nesreči Horn prvič udeležil tiskovne konference, je imel na glavi neko čudno bolniško napravo. Najbolj je bil podoben nekemu marsovcu ali pa Vikingu z rogovi. Tudi njegov priimek v nemščini in angleščini pomeni: rog.

Upajmo, da kljub temu ne bo dobil rogov, in bo tudi oblast prenašal s takim dostojanstvom kot štiri leta pečat glavnega sovražnika in narodnega izdajalca. Vsaj taka je trenutna želja volilcev...

Francek Mukič

POSLOVNA BORZA V VESZPRÉMU

KAKO BI POROČILI ČIMVEČ PODJETNIKOV IN PODJETIJ

Območna gospodarska zbornica za Pomurje v Murski Soboti in njen direktor Koloman Cigiut vztrajata: slovenski in madžarski poslovneži morajo spoznati, kako pomembno je gospodarsko sodelovanje med dvema sosedama, Slovenijo in Madžarsko. Zato tudi poslovna borza in druga srečanja gospodarstvenikov, od Radencev, Murske Sobotice, Győra, Pečuja do Veszpréma doslej, in v bodoče še v drugih krajih, tudi v Budimpešti. Navzlic vsem prizadevanjem, kljub novim in novim poslovnim zvezam, je blagovna menjava med državama še zmeraj visoka le statistično, medtem ko je v resnici nizka in je bila lani v obe smeri le 252 milijonov dolarjev.

V Veszprém je prišlo okoli štirideset predstavnikov podjetij in podjetnikov. Za koliko poslov so se dogovorili, še ni mogoče vedeti, velja pa neko prepričanje, da okoli deset odstotkov zbranih najde pot za sodelovanje. Enako oceno smo slišali tudi za tokratno srečanje, na katerem so bili poslovneži iz vse Slovenije in dveh madžarskih županij: győrske in vespriške, poslovno borzo pa je pozdravil tudi Ferenc Hajós, veleposlanik Republike Slovenije na Madžarskem.

Uvodni del srečanja je bil namenjen splošnemu seznanjanju z zakonskim urejanjem sodelovanja, zlasti pa ustanavljanja mešanih podjetij in tujih naložb. Madžarska stran je tudi tokrat poudarila, da predpisi omogočajo in zagotavljajo tujim vlagateljem, da pridejo z denarjem, znanjem in dobro voljo in poiščejo svoj poslovni interes. To hkrati pomeni, da si madžarska stran želi pritegniti čimveč tujega kapitala, medtem ko je manj zainteresirana za čisto blagovno menjavo oziroma trgovino.

Slovenski problem pa je znan: podjetij, ki bi imela kapital za naložbe v tujini, je vsaj za zdaj malo. Zato se lahko zgodi, da bo slovenski delež v pripravah na svetovno razstavo EXPO 96, ki bo v Budimpešti, bolj obrobne značaja, kot bi bil, če bi imeli denar. Zlasti velja to za gradbeništvo, pa tudi za nekatere druge dejavnosti, tako v zvezi s svetovno razstavo, kakor sicer. Morda bi lahko bila uspešna pot, ki jo ubirajo, denimo Avstrijci, ko za naložbo oziroma vlaganje zagotovi kapital banka ali več bank skupaj, podjetje pa izpelje posel.

Na srečanju so ocenili, da bo pred nedavnim podpisanim Sporazum o svobodni trgovini med Slovenijo in Madžarsko vzpodbujal sodelovanje.

Prav je tudi, da omenimo, da se je srečanja poslovnežev v Veszprému udeležil tudi Laci Domiter iz Monostra, na nek način edini poslovni mož iz vrst porabskih Slovencev. Največ se je pogovarjal s predstavnikom LIV-a iz Postojne Viktorjem Vildom, s katerim sodeluje že nekaj let. Gre za uspešno sodelovanje pri izdelavi mešanikov za beton in pri nekaterih drugih proizvodih.

RAD BI SANJAL V DVEH JEZIKIH

Župnijska knjižnica Daniel Berzsényi objavlja natečaj z naslovom "Rad bi sanjal v dveh jezikih" za narodnostni, ki živijo v Železni županiji, da bi predstavili vrednote narodnostne književnosti.

Na natečaj se lahko prijavijo učenci in dijaki od 10-18 let starosti iz posameznih narodnostno jezikovnih območij.

Natečaja se lahko udeležite s pisnim delom o narodnostni književnosti (pesem, pravljica, povest, roman, drama), ne glede na zvrst in vrsto.

Spis naj obsega minimalno 2, maksimalno 4 tipkane strani, vsebovati mora doživetja izbranega dela in osebno sporočilo.

Natečaj je treba poslati do 25. oktobra 1994, na

naslednji naslov: Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár, 9700 Szombathely, Petőfi Sándor u. 43.

Na prijavnico prosimo napisite:

1. ime, priimek kandidata
2. naziv in naslov šole ter ime mentorja
3. bibliografske podatke o uporabljeni literaturi

ZAČETEK DRUGE KNJIGE

Naslednji dan je začela Sibila svoje pripovedovanje o rimskem kraljestvu, praksi krščanstvu in križarskih vojnah.

"Zacsetek Drugi knjig. Tak sze je zgodilo, da je Sibila na drugi den Salamon kralji prisla, i on nyou pijta, nai ona nyemi povej, ka sze z drugiymi Orszáagi zgodí prve kak Pijntani den boude.

Sibila odgovori, zsvivi o krao eske dugo. Pod tvojim ládanyom de lüsztví eske dobro slo. Gda de Targuinis Priszkus, szeidmi in szlejdnyi krao etoga iména králüvao, téda bode lüsztvó vu zacsetki nyegovoga ládanya Bogá bojécsse i szvéto zsvivé. Teda sze pa od Bogá odverné i eden caít pride vu sterom Rim od nepri-átelov opaszani i vuzsgáni bode."

Tarkvinij Priscus je bil peti rimski kralj. Zadnji, sedmi je bil Tarkvinij Superbus (534-510 pr.n.št.), ki so ga pregnali in ustanovili republiko. Rim je bil v 1. st. n. št. središče zahodne civilizacije. Za časa vladanja Nerona, leta 64., je požar uničil večji del mesta. V istem, 1. stoletju je nastalo krščanstvo kot versko, socialno in kulturno upiranje krivičnosti poznoantične družbe. Že v praksi krščanstvu 1. stoletja se je razvila svetovna cerkvena skupnost. Med

škofi je imel največji vpliv škof v Rimu, kot glavnem mestu cesarstva. To prvenstvo naj bi mu pripadalo kot nasledniku apostola Petra. V srednjem veku je kot prestolnica papežev ohranil pomen glavnega mesta sveta.

"Teda lüsztvó Návuk Mesiása gori jemálo, té bode gláva toga Návuka vu Rimi prebivala i za toga volo do královje od szuncsevnoga záhoda gori sztányüvali ino de fszáki steo Rimszki caszar biti. Za toga volo de Rim dosztakrat od nepri-átelov neganyani."

V 5. in 6. stoletju so Rim ropala germanska plemena, v 16. stoletju pa ga je ropala vojska cesarja Karla Velikega.

"Potom doszta bode trpo vsze za návuk Mesiása volo, od národjenyá Mesiása 1200 let miné, téda králi gori sztánejo, tak da doszta let nikse mirofcsine vu Eorupi nede. Tak da eden drugioga od nyegovoga orszáaga szprávi. Nede szamo vu Eorupi, nego po vsze krajih szvetá, vszáki merjé csi je caszar ali zmozsen kráo. Nyihove lagoje déla do tak velika vsze povszédi, med veliki tak, kak med sziomáki bode, da eden drugiomi nede voustyó, csi de eden kai méo, téda de szí drugi miszlo, kak

jo etoga szprávi. Táksa nevoszkenoszt i druge návole bodo na szveti ládale, tak da Bog szvojo roko znoszno nazai potégne i nede dezsi. Sze za grehá volo, steri do vu caiti med lüsztvom ladali. Ka sze drugi országov dosztaja, tiszti do méli veliko zburkánye morja. Dosztakrát sze zemla sztrauszi, doszta ognýá, ka nyim sze zgorij. Doszta falatov Orszáaga sze nyim ftopi. Téda de lüsztvó zaisztina vidilo, ka je Baug kastiga ino sze dönök ne pobogsao, nego do vszigdar bole i bole gresili i vu grehi vecs iszkali."

V 3. stoletju se je začel boj med državo in krščanstvom ter so se začeli nemiri prezadolenih kolonov. V 4. stoletju je Konstantin (325-337) priznal krščanstvo, Teodozij I. (379-95) pa ga je l. 391 razglasil za državno religijo, oporo obstoječega reda. Upiranje taki vlogi krščanstva spremlja vso zgodovino do danes.

Križarske vojne je organiziral zahodni krščanski svet za osvoboditev Palestine (1096-1291). Vseh sedem vojn za osvoboditev Svete dežele z Jeruzalemom je bilo brezuspešnih. Človek človeka ni premagal, a ljudi je za njihove grehe zadela božja kazen.

Marija Kozar

KA SE VSE ZGODI

Indasvejta je živo človek, steri je za svojoga žitka biu najboukši na svejti. Najboukše je znau dreseljati lejve (oroszláne). Niške je nej znau takše stvari s tejni velikimi pa nevarnimi živalimi delati, kak je tou znau tej človek, dajmo njemi ime Alberto.

Alberto je biu, kak povejdano, majster v svojom posli. Živali je meu rad in zato so ga bougale in delale tak, kak je un škeu. Sikši cirkus, ka je v tiston cajti kaj valau, ga je škeu meti pod svojo strejov. Tak je Alberto obodo cejli svejt in vseposejdi so ga poznali in gledali njegove meštrije z zaprejtimi očami tó, ka je znau pokazati marsištéro stvar, ka so človeki šli vlasovi viška. Najvekšin lejvon je glavou davo v goubec, piujsto se je, ka so ga lijzali po cejlon tejlí, ojdli so po njen, skakali prejk njega, Albertoji se je nigdar nikaj nevarnoga nej zgodilo. Tak je vövidlo, kak če bi biu un den od njih.

Tej dni pred skoro stou lejtami, je biu Alberto s svojim cirkuson negi v Italiji. Po večernom nastopi si je dolejgo ali nikaj je nej mogo zaspati. Takšo se njemi že večkrat zgodilo. Gda je tak nej mogou spati, je najrajši oblejko cirkuško uniformo in šou k svojim lejvon.

Tou je napravo tou nouč tó. Samo tou nouč je osto pri živalaj za veke. Zazranka so najšli v klejtki z lejvami samo njegovo lipou zloženo uniformo in nakli krvavo žaganco. Lejvi so bili merni, kak če se čista nikaj ne bi zgodilo tou nouč in kak če bi bilou vse po staron. Ali, nieden živ človek z njimi nej več mogo delati tou, ka je z njimi znau delati majster Alberto.

Vrvlite mi, ka se tou rejsan zgodilo in ka je tej človek rejsan živo. Tou vse san čiuu, gda san biu eno desejt lejt star in se mi je vse vkiuper fejst zapijsalo v spomin. Nigdar pa san si nej mogo raztumačiti, ka se je zaistino zgodilo tisto nouč. Mogouče je škeu mrejtí pa si je pravo, če že moran mrejtí, naj mrgen od mojih pajdašov. Mogouče je gor prišo, ka je s tem, ka je živali dreseljro, njih delo slabo in se je piisto njihovin zoban, naj se njemi maščivlejo. Mogouče je škeu gratati vkiuper z njimi edno in se je zatou piujsto, ka ga pogejo. Takša pitanja se mi sigdar motajo po glavej, kda se spumnim na Albertoja in njegove lejve. Odgovora na tou nemo najšo nigdar in tou je mogouče celou dobro, zato ka, zakoj pa bi mogli na vsakšo stvar najti odgovor. Mislin, ka je tak celou lepše. Ka se vse zgodi na ton našon svejti pa ostane našoj pameti neraztumačeno. Ravno takše stvari, ka jih ne vejmo sami sebi dopovedati, nas ženejo v našon razmišlanji dale in dale, mogouče mo pa li prišli do istine.

Svojjo tašči Regini, trno čednoj ženski, tej zgodbe o Albertoji nešken povedati in tak je una nigdar nede čujla. Tou pa zatou, ka že za naprej znan, ka bi una na vse tou prajla: "Tak njemi pa trbej, ka je pa isko tan notri pri tej lejvaj. Boukše bi bilou, če bi spau, kak vsikši pošteni človek."

MIKI

Spremljajte televizijsko oddajo
SLOVENSKI UTRINKI
vsako drugo soboto ob 9.40 na 2. programu
madžarske televizije
Naslednja oddaja bo 4. junija 1994

Porabske kulturne skupine so 21. in 22. maja gostovale s programom Iz življenja na oder na Goričkem in po Porabju. Nastopile so pri Gradu, na Gornjem Seniku in v Števanovcih. Vse skupine so požele veliko aplavza, gledalcem je pa bila najbolj všeč zgodba o petih pijanih babah.

OD SLOVENIJE..

Kacin v Bruslju

Slovenski obrambni minister Jelko Kacin se je v Bruslju udeležil ministrskega sestanka osemnajstih partnerk za mir in šestnajstih rednih članic Nata, vzporedno pa je imel tudi vrsto dvostranskih srečanj, vključno s sestankom z ruskim obrambnim ministrom Pavlom Gračovom, novim italijanskim obrambnim ministrom Previttijem in nemškim ministrom Riehejem. Prvi nastop slovenskega ministra na sestanku obrambnih ministrov Nata s predstavniki partnerk za mir je v večji meri izzvenel v znamenju predstavitve Slovenije kot samostojne suverene države in poudarjanja potrebe, da se za Slovenijo odpravi embargo za uvoz orožja in vojaške opreme, ki so ga Združeni narodi pred časom uvedli za celotno območje bivše Jugoslavije.

Poslej le avtomobili s katalizatorjem

Pred dnevi je v Sloveniji začela veljati odredba, ki prepoveduje uvoz novih in starih bencinskih avtomobilov brez katalizatorja. Do 1. julija jih bodo lahko registrirali le še tisti lastniki, ki so jeklene konjičke že naročili. V Sloveniji se vsako leto zamenja okoli 60 tisoč vozil, kar pomeni, da bi lahko v približno desetih letih po slovenskih cestah večinoma vozili samo še avtomobili s katalizatorjem.

Devizne rezerve

Slovenske devizne rezerve so marca znašale milijardo in 784 milijonov ameriških dolarjev in so bile za 71,2 milijona dolarjev višje kot februarja.

NOV PRISPEVEK K ZGODOVINI SLOVENCEV V PORABJU

(Ferenc Stipkovits, Porabski Slovenci, Celldömök 1994)

Za tiste, ki ne samo s strokovnega vidika temveč tudi s srcem spremljajo dogajanja v Porabju, predstavlja pojav vsake nove knjige o Porabju praznik.

Vzdušje prazničnosti ob knjigi dr. F. Stipkovitsa (profesorja Visoke učiteljske šole v Sombotelu), ki je bila predstavljena 27. aprila v Monoštru (v organizaciji Zveze Slovencev na Madžarskem) je utemeljeno vsaj iz treh razlogov.

1.) Knjiga obravnava nezadostno raziskano prelomno obdobje (1945-49) v življenju Slovencev v Porabju.

2.) Avtor publikacije dosledno uporablja termin Slovenci v Porabju, kar v primeru madžarskih avtorjev ni vedno samo po sebi razumljiva opredelitev.

3.) Publikacija je dvojezična. S tem izdajatelj nadaljuje že pred leti uveljavljeno prakso dvojezičnih knjižnih izdaj v Porabju. Dvojezično zasnovana publikacija zagotavlja širši krog bralcev. Zlasti bo dobrodošlo, da se bodo tudi madžarski bralci seznanili s položajem Slovencev v Porabju v prvih povojnih letih, kar bo prispevalo k boljšemu razumevanju porabskih posebnosti današnjega časa.

Dvojezična izdaja prispeva tudi k bogatitvi jezikovne kulture bralcev. Ob strokovnem prevodu prof. Elizabete Bernjak lahko bralci preverjajo svoje znanje iz madžarskega in slovenskega jezika. Nenazadnje pa dvojezična izdaja navaja na medsebojno razumevanje in sožitje prebivalcev na narodnostno mešanih območjih.

O vsebini Zgodovine Slovencev v Porabju

V kratkem uvodnem preseku zgodovine Slovencev v Porabju avtor upošteva dela slovenskih avtorjev, ki so pomembno prispevali k raziskovanju Porabja (t.j. Vilka Novaka, Ivana Zelka kakor tudi raziskovalko iz Porabja M. Kozar Mukič).

V prvem poglavju (zaključek vojne in dogajanja v letu 1945) avtor okarakterizira Slovence v Porabju kot

globoko verno ljudstvo, "ki se ni zanimalo za politiko in je živelo samo zase". Zaradi stoletja trajajočih težkih življenjskih razmer so se Slovenci zapri vase, ostajali brez lastnih političnih organizacij in tudi brez inteligence. Osvoboditev so leta 1945 pričakali v Porabju brez posebnih bojov, vendar polni negotovosti ob rojevanju nove oblasti na Madžarskem in v sosednji Jugoslaviji. Leto 1945 je na Madžarskem obdobje levičarskih agitacij, nastajanja narodnih odborov, izvajanja obvezne oddaje pridelkov in priprav na agrarno reformo. Kmetje v Porabju so zaradi širjenja glasov o delitvi zemlje ponovno upali (enako kot v času revolucije 1918-19), da se bo njihov položaj z dodelitvijo zemlje izboljšal. Njihova upanja se niso izpolnila, obdelovalnih površin za delitev je bilo komaj kaj, zato so ostali mnogi razočarani in iskali možnosti za preživetje ponovno v sezonskem delu (in drugem dopolnilnem delu) vse do 60. let, ko se je pričel industrijski razvoj Monoštra.

Razporeženje prebivalcev slovenskih vasi je prišlo do izraza v prvih demokratičnih volitvah leta 1945. Volilci so se množično opredelili za Neodvisno stranko malih kmetov (ki jo je podpirala tudi duhovščina). Volilni rezultati so močno odstopali od županijskih in državnih volilnih izidov. Zaradi teh rezultatov so nestrpni strankarski funkcionarji smatrali podeželje in ljudstvo za reakcionarnega.

Osrednji del knjige zavzema poglavje o "Ključnih narodnostnih vprašanjih do volitev leta 1947". Avtor ugotavlja, da so vse politične deklaracije tistega časa poudarjale izničitve zatiralskih in difencirajočih ukrepov bivšega političnega sistema in se zavzemale za možnosti udeležbe vsakega državljanca (torej tudi Nemadžarov) pri izgradnji nove Madžarske.

Najpomembnejši dogodek v letu 1946 je bil popis narodnostnega prebivalstva v okviru splošnega popisa

prebivalcev Madžarske. Popis v letu 1946 je imel dolgoročne posledice za Slovence (in njihovo narodnostno identiteto) v Porabju. Pred popisom prebivalstva je v Porabju zavladalo vznemirljivo vzdušje, negotovost pri ljudeh so poglobile vznemirljive novice, ki so postavljale Slovence v Porabju pred usodno dilemo, ali se izreči za Slovence in s tem tvegati nasilno izselitev v Jugoslavijo ali pa se izreči za Madžara in se dokončno madžarizirati. Dilemo so razrešili na ta način, da so se vsi izrekli za madžarsko narodnost, hkrati pa za slovenski materni jezik. Izrekanje pri popisu leta 1946 se je razlikovalo od prejšnjih (1930-1941), ker je bilo močno pod vplivom posledic popisa iz leta 1940, na podlagi katerega so leta 1945 izselili Nemce in zamenjavali slovaško in madžarsko prebivalstvo.

Avtor ugotavlja, da popis leta 1946 ni prinesel bistvenih sprememb v številčnih podatkih, le po svoji vsebini je postal izvor vseh problemov.

Po popisu prebivalstva so na Madžarskem pristopili k organizaciji šolstva. Iz priložene tabele je razvidno, da slovenski oddelki (t.j. oddelki s slovenskim učnim jezikom) zaradi nizkega števila prijavljenih (učencev) v Porabju niso zaživel. Uveljavila se je praksa, da so se učenci vpisali v madžarske oddelke, v katerih se je slovenski jezik poučeval kot tuj jezik. Vendar so tudi pouk slovenskega jezika (kot učnega predmeta) spremljale nenehne kadrovske težave, pomanjkanje učbenikov, priročnikov, itd. Posledice takratne organizacije narodnostnega šolstva so očitne v Porabju tudi še danes.

Renata Mejak
(se nadaljuje)

Predstavitev Porabja

11. maja sta v okviru splošnega seminarja za IV. letnike in podiplomce na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani Katarina Munda Hirnök in Jože Hirnök predstavila problematiko, s katero se v praksi srečuje etnolog v slovenski skupnosti v Porabju.

Jože Hirnök je predstavil Zvezo Slovencev na Madžarskem, Katarina M. Hirnök pa je govorila o medijih in slovenski manjšini na Madžarskem. Po predavanjih je bilo predvajanje dokumentarno-igranega filma Porabje (Kak nejga zelenoga konja, tak nejga čednoga Slovenca). Po ogledu filma se je razvila zanimiva diskusija, katera je obsegala tematske sklope: povezanost porabskih Slovencev z zamejskimi organizacijami v Italiji in Avstriji, vloga Cerkve pri ohranjanju slovenskega jezika, pouk slovensščine na porabskih šolah ter možnosti srednješolskega in visokošolskega izobraževanja na Madžarskem in v Sloveniji. S strani študentov in mentorja Rajka Muršiča so bili podani zanimivi in predvsem koristni predlogi za ohranitev kulturne dediščine v Porabju (zaščita etnoloških spomenikov, možnosti za predstavitev etnoloških predmetov na terenu v izvirmem okolju, npr. hiša na prostem, organiziranje etnološkega raziskovalnega tabora za mlade Porabce s pomočjo mentorjev iz Slovenije).

Srečanje z etnologijo je potekalo v prijateljskem vzdušju. Potrebno bo proučiti možnosti za uresničitev njihovih predlogov glede ohranjanja kulturne dediščine porabskih Slovencev.

Katarina M. Hirnök

ŠTO JE SKAUZ VÖRVO, DA GA PAVARSTVO LEKO GOR DRŽI

... DO
MADŽARSKE

Stiki s štajerskimi Slovenci

Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Univerza v Mariboru, Inštitut za narodnostna vprašanja v Ljubljani in Avstrijski inštitut za vzhodno in jugovzhodno Evropo na Dunaju so 27. maja v Mariboru in Murski Soboti predstavili zbornik z naslovom Slovenci v avstrijski zvezni deželi Štajerski. V prvem delu zbornika najdemo prispevke petnajstih avtorjev iz Slovenije ter enajstih iz Avstrije, med njimi tudi treh Slovencev.

Drugi del zbornika vsebuje dokumentarno gradivo o kulturni dediščini štajerskih Slovencev. Predstavitev zbornika so predstavniki štajerskih ter porabskih Slovencev izkoristili za prve pogovore o sodelovanju med dvema manjšinama s podobnimi problemi.

Slavistični dnevi v Sombotelu

Oddelek za slovansko filologijo na Visoki pedagoški šoli v Sombotelu je letos že 5. priredil Mednarodne slavistične dneve. Simpozija so se udeležili znani slavisti iz 18 držav s 140 predavanji. Ob tem jubilejnem simpoziju so najbolj zaslužnim podelili priznanja v spomin znanega jezikoslovca Frana Miklošiča. To priznanje so letos prejeli: prof. dr. Breda Pogorelec in prof. dr. Zinka Zorko iz Slovenije, prof. dr. Mijo Lončarič iz Hrvaške, prof. dr. Adam Jevgenjevič Suprun iz Belorusije, prof. dr. Istvan Nyomarkai z Madžarske.

I. Barber

Po cejlom rosagi se čuje, ka nistarni, steri so nigdar nej pavri bili, zdaj zemlo kiipujejo, škejo na zemli gazdivati. Tisti, steri že znajo, kak se pavarsko dela, se tak malo pod nausom smejejo. Če pa po pravom vzemamo, te je tau nej samo za smej, malo je žalostno pa navarno ti. Zakoj?

Tau je nej žmetno vönajdti. Kakoli, ka večkrat pravijo, ka nauri pavar pa za bit pavar, pravica je tau, ka če bi pavra nej bilau, gospod bi nej djo. Zatok je pa pavar ranč tak potrejben pa more biti poštiivani ti, kak vsakši drugi človek, leko je majster, profesor ali kakoli. Vejpa pavar je ranč takši majster. Sploy pa gnesden, gda že more čedno delati pa gazdivati, aj se leko gordrži. K tome pa trbej razmenje ti. Etak leko razmejmjo, če se pavri pod nausom smejejo, če se gnesden vsakšefe človek podava za pavarstvo. Kak po pavarskom šagau majo prajti: "Vsakši žibak je nej za travo."

Etak filozofejra Ferenc Lončar, pavar z Dolenjom Senika. Od njega že naprej telko moremo vedati, ka je v svojom življenji napona na gazdiji delo, furt je iz pavarstva živo.

Franci, ti si zdaj 64 lejt star. V tvojoj življenji kelkokrat si delo indrik, nej doma na gazdiji?

"Vsekiip sam samo dvakart odo za par mejsecov delat. Ovak sam skauz doma biu kak pavar. Tistoga reda, gda sam mali biu, te je eske cejla ves grünt delala, iz toga so ljudje živeli."

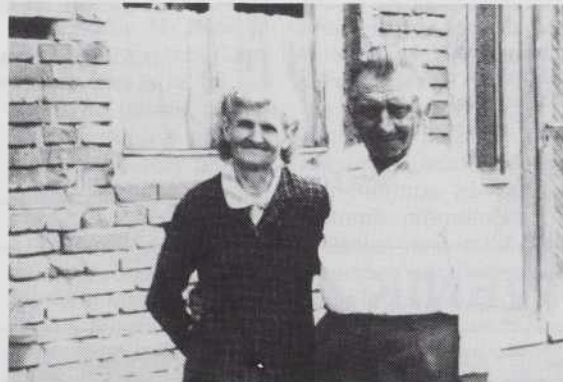
Malo mi prpovejda, kak je bilau, povejmo, pred 45-50 lejtami? Znam, ka si ti iz nemške familije. Gde si odo v šaulo?

"Na Dolenjon Seniki sam odo v šaulo. Že tistoga reda smo se včili nemški gezik ti. Tak je bilau napelano, ka so se nemški mlajši nemški gezik včili,

de so se pa slovenski gezik ti mogli včiti, če rejsan nej telko vör na keden kak nemški. Naaupak je ti tak bilau."

Kak so pa vam šle tiste žmetne lejte, na štere se vsakši britko spominja?

"53. leta sam dojrsto. Gda sam domau prišo, v tauj iži so te samo stari starištje bili. Oča pa mati sta se mogla v vesi v edno drugo ižo znositi - tista je ti naša bila - zatok, ka smo velko gazdijo pelali, pa so tistoga reda takše držine tavö vozili v Dajčland. Etak so nas njali na meri. 54. leta so dejdek, 55. baba, 59. pa oča mrli. Kak moški sam ostano sam, mogo sam prejkvzeti gazdijo."

Ana, kak dolgo ste vi že na Dolenjom Seniki? Gda sta se ženil?

"Ge sam z Gorenjoga Senika prišla, se oženila es, na Dolenji Senik 1960. leta. Doma smo nej velke gazdije meli, ge sam dosta ojdla po marofaj, kak drugi mladi. Gda sam pa prišla es, te sam ti stejla po marofaj ojdti. Mauž mi je pa tak pravo, ka so marofi tuj doma. Doma moremo delati pa si prslužimo, ka nam trbej."

Kak je pa vama tau slau? Eden nemški guči, drugi slovenski. Kak sta si zgučavala?

"Tau ranč nika ne gučite. Kuhar gospod so najja ti tau pitali. Miuva sva pa včasins mejla odgovor. Tak sva prajla, ka va si gučala vogrski, ka pa tak ti neva znala, va si kazala. Oni so

se pa te fejs smejali."

Franci, ka si pa ti te lejta skaus spravo? Vsefale je že bilau. Pavar je nej najlekejše biti. Istina?

"Tak je. Moreš vörno delati. Ge sam skaus vödržo. Kak moreva z ženau, tak delava. Do 78. leta so eske z nami bili moja mati ti. Po tistom pa cejlak sama. 75. leta sam notstaupo v zadrugo (szakszövetkezet). Tau sam, Baugi vala, dobro napravo, od tistec sam leko iišo v penzijo. Iz Slovenske vesi je biu človek, Stefan Pavlič, ki je vodo tau zadrugo, pa nas je nagučo, aj not stanemo. Morem prajti, nej smo steli, nej smo vedli, ka de z gaz-

dijov, z zemlov. Kakoli je žmetno bilau, dobro smo napravljli zatok, ka zdaj na starejša lejta nej smo brez vsega."

Gda je najbalkše bilau pavrom?

"Morem povedati, ka pred bojnov je dobro bilau. Vse smo meli, vrejdo je bilau delati. V nauvom režimi, v sterom smo do 90. leta živeli, so slaba pa težka lejta bila petdeseta lejta. Sledi je pa že balkše bilau. Morem povedati, ka tista 70-80-ta lejta so za pavre bila. Daubo si vsefale podporo (támogatás), pavra so za čleka gledali. Ka si prpauvo, je cejno melo. Gnes? Strašno vcuj dé. Zbrodi si, da za najbalkšo mlejko plačajo 16 forintov. Kak sam že čujo, zdaj mlejko pa podražijo, v bauta do odavali za 60

forintov. Sto te velki dobiček gorgemle?"

Ka pa vi mislite od toga, ka smo tuj pri avstrijski granici? Nej bi dobro bilau, če bi granico oprli pa bi leko taprejk ojdli?

"Pred bojnov je ti velki žitek biu. Na Dolenjom Seniki v dvavoj mesti - pri cintori pa pri mlini - so ljudje leko taprejk ojdli. Leko si taprejk prišo pri Sakalauvcaj ti, tam gde Raba pride vcuj k pauti. Tisti Avstrijci, steri so meli tuj grünt, so es ojdli delat, naši pa ta. Tistoga reda je vse živo bilau. Sodacke so skrb meli mejo, eden financ je pa tuj v vesi slüžo. Če si kaj prpelo, si se tuj mogo zglastiti pa plačati cerino."

Ge sam furt tak znala, ka je pred bojno ta ves bogata bila. Ka go je pa tak vtrgnilo, ka je po bojna tak razmetana gratala?

"Največ je kriva bila politika. Nistarni, steri so se držali za Nemce, so notstaupili v Volksbund. Po bojni so pa 18 najbolje bogate pavarske držine tavö odpelali v Nemčijo. Na njigvo mesto so pa prpelali drugo listvo. Tau je vesi škaudilo."

Ana, kak ste se vcuj navčili na Dolenjom Seniki? Znete že malo nemški?

"Najoprvin mi je špajnsno bilau. Nej je bilau vseedno na nauvi dom pridti. Gnes je pa že vse ovak. Držin se k tauj vesi, nemški me več ti ne odajo. Moj mauž telko slovenski ti zna, ka njega pa slovenski ne odajo."

Takšo držino, kak so Lončarovi, vleti ne moreš doma najdti. Srečo sam mela zatok, ka je dež iišo, etak so malo doma počivali. Njigvi ram je zvün vesi. Ti je tihoča pa nikši poseben mér, ka samo pri pavarskoj držini leko čitiš.

KEGLJAČI SPET ZLATI

Ultramaratonec Dušan Mravlje, o katerem smo pisali v predzadnji številki Porabje, je uspel preteči Slovenijo po njenih mejah. Sicer pa je bil mesec maj živahen za slovenske športnike. Tako smo dobili tudi nekaj novih državnih prvakov v moštvenih športih.

V dramatičnem finalu so rokometašice Belinke Olimpije s 3:2 v zmagah v finalu končnice državnega prvenstva odpravile mestne tekmičnice ekipo Krim Electe. Naslov državnega prvaka pa so ubranili tudi namiznoteniški igralci Arconta iz Gornje Radgone, ki so v finalu dvakrat premagali ljubljansko Olimpijo.

V zadnjih dneh pa je seveda najbolj odmevalo dogajanje na svetovnem kegljaškem prvenstvu v Nemčiji. Tokrat so se slovenski tekmovalci vrnili le z eno medaljo, toda zato z zlato, in sicer v ekipnem tekmovanju moških. Za medalje se je v Ludwigshafnu na jubilejnim 20. svetovnem prvenstvu borilo 18 držav. Najuspešnejši so bili domačini z os-

mimi kolajnami (2 zlati, 4 srebrne, 2 bronasti), toda vseeno je bilo slovensko zlato veliko vredno. Slovenskim kegljačem je uspel pravi podvig, saj so v ekipni tekmi premagali Nemce na njihovih tleh. Na najvišji stopnički so stali: Darko Bizjak, Hary Steržaj, Boris Urbanc, Albin Juvančič, Franc Kirbiš in Boris Benedik.

O slovenskih plavalcih smo že nekajkrat pisali. Izkazali so se tudi tokrat, in sicer v Avstriji na mednarodnem osmeroboju, v katerem so sodelovale še Danska, Poljska, Češka, Grčija, Švica, Hrvaška in Avstrija. Skupno so osvojili četrto mesto, posamične zmage pa so dosegli: Igor Majcen dve in po eno Jure Bučar in Alenka Kežzar.

Razočarale pa so košarkašice. Slovenska košarkaška reprezentanca je namreč sodelovala na kvalifikacijskem turnirju, na katerem se je šest reprezentanc borilo za nastop na evropskem prvenstvu leta 1995, in osvojila zadnje mesto. Slovenska dekleta so največkrat odpovedala ob koncu tekme.

Kriva naj bi bila slabša telesna pripravljenost, pa tudi napačno načrtovanje forme, saj se je slovenska reprezentanca le nekaj dni poprej vrnila z naporenega gostovanja po Braziliji. Zanimivo je, da so Slovenke edino zmago dosegle proti najboljši ekipi na turnirju, proti reprezentanci Ukrajine.

Bliža se tudi konec nogometnega prvenstva. SCT Olimpija je praktično že postala državni prvak. Tretji naslov državnega prvaka so si Ljubljanci priborili že nekaj kol pred koncem, za drugo mesto pa se še vedno borita soboška Mura in nogometiški Maribora Branika. Omenjeni dve moštvu se bosta sredi junija pomerili tudi v finalu slovenskega nogometnega pokala. Mura iz Murske Sobote je namreč v polfinalu presenetljivo izločila prvaka, in sicer kar z dvema zmagama. V Ljubljani so Sobočani zmagali z 2:1, doma pa z 1:0.

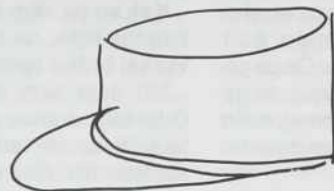
Silva Eöry

NAŠE PESMI (75)

NE JOČI SE LUBA

Ne joči se luba draga ti za mé,
vej jas pridem nazaj domo s Kaniže.

Paj ti kúpim lejpi prstensk na roko,
paj ti kúpim lejpi prstensk na roko.

Ka je meni za tvoj prstensk na roko,
daj tébe nede nigda nazaj domou.

Jaj, de britek, jaj de slatek komis krü,
jaj, de britek, jaj de slatek komis krü.

Za junáke, za soldáke pripravleni,
za junáke, za soldáke pripravleni.

Jaj, de srečen tisti fantič, ki ga jej,
ali srečnejši tisti fantič, ki ga ne jej.

Jaj, de duga, jaj de šurka, komis paut,
jaj, de duga, jaj de šurka, komis paut.

Gorenji Sinik
-mkm-

MOLITVENIK ZA NAS

Zadnji molitvenik so ešče pred II. svetsko bojno vóдали v Porabji, kak ponatis ednega prejšnjoga. Te molitvenik so núcali lidgé do gnes, če so ga spoj meli. Kak drúge knjige, tak se tau tó ponúca, se zgibi.

Na risauski pondejlek so na Gorenjon Seniki par slovenskoj meši nupo-

kazali nauvi molitvenik, steroga je gospaud Lojze Kozar ml. pripravo.

Zakoj ste se tak odlaučili, ka naredite te molitvenik?

"Zato, ka bi rad nika naredo za slovensko Porabje. Vej sam pa sausad, tū bliži sem doma. Moji predniki so bili tū krščení, ešče oča tó. S tem se ščem malo odaužiti tej župniji.

Tau je zato nej tak žmetno delo bilau. Zbrati je trbelo vse tisto, ka je že bilau v staraj molitvenikaj napisano.

Potrebno je, ka aj se tū ne pozabi narečje, lidgé ešče tau núcajo pa razmejo. Depa bi potrebno bilau tau tó, ka aj se verniki vse bola bližajo knjižnemu jeziku. Aj čútijo, ka so eni s slovenskim narodom, nej ka bi tau pravli, ka je tau en drugi narod. Zato sem

knjigo tak naredo, ka na eni strani majo vse v narečji napisano, na drugom pa ranč tau v knjižnom jeziki. Tak lejko vidijo, ka nej je takšna velka razlika, pa viupam, ka

do potistom bola nalejke núcali eno ali drúgo.

Molitvenik lejko razdelimo na tri vekše dele. V

prvom deli je napisano tau, ka se par meši moli, mešne molitve pa cejli obred meše.

V drugom deli je pa sveta spouved - priprava na njou, obred spouvedi, pa

zahvala za odpúščanjé.

V zadnjom deli so pa molitve, stere najbola pogausto molijo doma pa

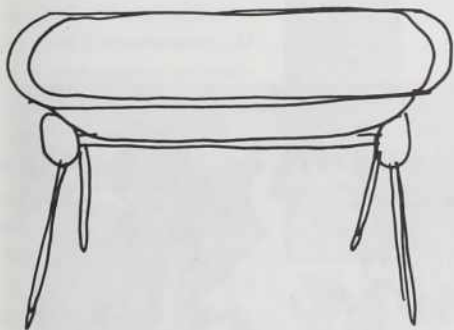
v cerkvi.

Če lidgé ščejo ostati Slovenci v Porabji, te trbej ednoga slovenskoga diuhovnika, vejpa diuhovnik med njimi živé. Ge tak mislim, ka če de slovenska beseda tadale živela v cerkvi, te de živela ine tó. Starejšo lústvo ešče zna slovenski moliti, mlajši rod pa s tem molitvenikom dobi nika v roke, s steroga se lejko navči. Vejpa kak v šauli majo svoje slovenske knjige, tak njim trbej v cerkvi tó.

Ge viupam, ka če samo malo, depa s tau knjigo tó pomorem, ka se v Porabji ne pozabi slovenska beseda, mladi ostanejo tau, ka so - Slovenci -, pa de z njino pomaučjov ta rod tadale živo tū."

Andreja Kovač

KA JE TAU?

Kak so nūcali.....

Kak se zovē
na Gorenjon Siniki.....
na Dolenjon Siniki.....
v Ritkarovci.....
na Verici.....
v Števanovci.....
v Andovci.....
v Slovenskoj vesi.....
v Sakalauvci.....

BRALNA ZNAČKA V PORABJU

Umetniki iz Slovenije se že vrsto let radi srečujejo z učenci porabskih narodnostnih šol; o klasični prireditvi "Bralna značka" sicer ne moremo govoriti, kajti prebiranje knjig med mladim rodom tudi tu ni preveč priljubljeno. Kljub vsemu pa se učitelji slovenskega jezika trudijo učencem predstaviti zanimivo otroško in mladinsko literaturo ter jih seznaniti z umetnostnim delom in osebnostjo avtorja, ki jih bo obiskal in se jim sam predstavil. Ob takih priložnostih se učenci tudi sami predstavijo umetnikom iz Slovenije s kratkim kulturnim programom, kar je še posebej prisrčno.

Letošnja zaključna prireditev ob bralni znački je potekala v porabskih osnovnih šolah 26. maja.

Učencem slovenske skupine v monoštrski osnovni šoli se je predstavil pisatelj in pesnik Milan Vincetič. Njegovo literarno delo je sicer pretežno namenjeno odraslim bralcem, zato je avtor s pomočjo dokumentarnega video filma o pristaniku balona z dvema belgijskima znanstvenikoma pred šestdesetimi leti v majhni prekmurski vasi Ženavlje predstavil svoj roman Nebo nad Ženavljami; snovno se ro-

man navezuje prav na ta nenavaden dogodek, ki je med starejšimi prebivalci še vedno živ. Na žalost je odziv pri učencih bil dokaj pasiven, saj je na tej šoli odnos do učenja slovenskega jezika vse prej kot pozitiven, s tem pa tudi znanje učencev izredno šibko.

Osnovno šolo v Števanovcih sta obiskala slikarja Alenka in Matjaž Schimdt. Učenci že poznajo njune

njeseniško šolo. Da bi njen nastop bil bolj nazoren, ji je z ilustriranjem pravljice, ki jo je pripovedovala mladim radovednežem, pomagal slikar Daniel Fugger, sicer ilustrator njenih mladinskih del. Tudi gornjeseniški učenci so se umetnikoma zahvalili s kulturnim programom.

Učenci vseh treh šol so v spomin na prisrčna srečanja in za vzpodbudo dobili lične Kranjčeve bralne

prisrčne ilustracije v mladinskih in otroških revijah, zato so ju sprejeli kot stara znanca. Razkrivala sta jim skrivnosti nastajanja ilustracij in skupaj z njimi ilustrirala pravljico. Učenci so se jima zahvalili s krajšim kulturnim programom.

Tudi pisateljica Karolina Kolmanič je stara znanka porabskih osnovnošolcev. Tokrat je obiskala gor-

značke.

Srečanja s slovenskimi umetnostnimi ustvarjalci so za porabske osnovnošolce posebnega pomena; spoznati avtorja literarnega dela, ilustracije, ... je mnogo več, kot to delo le prebrati, videti. In tega se organizatorji takih srečanj dobro zavedamo.

VALERIJA PERGER

Rešitev iz številke 6/94 in 8/94

pirh - pobarvano jajce, pripravljeno za veliko noč
himes tojás: húsvétra festett, írótt tojás

Tak se zovē: na Gorenjon Siniki, v Ritkarovci reménke, v Sakalauvci, v Slovenskoj vesi pa na Dolenjon Siniki pisance, v Števanovci, na Verici, v Andovci pa pisane dajce.

Tak so nūcali: mlajši so dobivali za vūzenek od svoje botre, štere so z vouskom pisale pa z lūkovimi lopinjami farbale rdeča dajca.

pinja - priprava za izdelovanje masla
kópulō - vajkészitō eszkōz

Tak se zovē: na Gorenjon Siniki, v Ritkarovci matūnca, v Slovenskoj vesi, na Dolenjon Siniki, v Sakalauvci matūnica, v Števanovci, v Andovci na Verici pa matōjnica.

Tak so nūcali: z vrnjoga mlejka so v matūnci zmouče mautili.

KAK SE MI BRSAMO NA DOLEJNOM SENIKI

Skurok vsikši den se demo brsat na igrišče. V pau petoj, gda domau pridem s šaule, se prejkzravnam, skaucim na biciklin pa se s padašom deva brsat. Dosta mlajšov pride vkūp. Do sedme se brsamo. Med brsanjem se vsikdar svadimo nad seov. Mi krepši dobro "napilimo" slabše. Oni brž sedejo na biciklin pa dejo domau pa očaj vōovadijo, ka se je zgodilo.

Na srečo so se očetje eške nej korili z nami, gvūšno vejo, ka so njivi mlajši tō krivi.

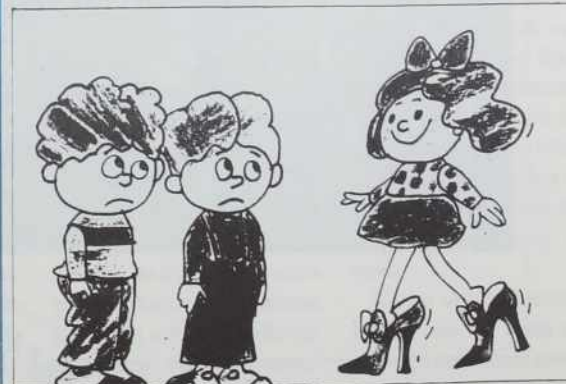
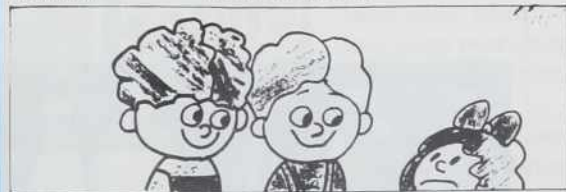
Zatok se je dobro špilati, ka leko dosta lejčem s padaši. Tū pa tam se zbijemo tō. Istina je, ka na drugi den že tau vse pozabimo.

Ge tak mislim, ka so drugi mlajši tū takšni kak mi.

Tomaž Fartek 5.r.
OŠ Gornji Senik

BINE ROGELJ

BREZ BESED

PORABJE IZ OBJEKTIVA

Foto: K. Holec

Radenska

TRI SRCA
Radenci

NARAVA DA JE NAJBOLJSE

NIKA ZA SMEJ

Bombe...

V špitalaj trgé norci gestejo, štere že dugo pazijo. Vsij trgé tak pravijo, ka so bombe.

"Bumm!" krči eden. "Ge sam atomska bomba."

"Bumm!" dere se drugi. "Ge sam pa neutronska bomba."

Te tretji že dugo cajta tuma, nika ne guči. Doktorge so tak skončali, ka toga vopistijo, te je že gvušno ozdravo.

Gda je že prišo do vrat pa je vostaupo te etak krči:

"Bumm! Ge sam pa notpostavlana (tempirana) bomba."

Naš Viktor je strašno betežen. Njegva draga žena, Giza ga pela k doktorji. Doktor zvižgaliva našoga Viktora pa etak pravi: "Draga ženska, vašomi mozej počivati trbej, mir more meti. Najbaukse bi bilau edno lejpo potovanje."

Naša Giza pa zdaj pita doktora: "Ge morem potovati ali pa mauž."

Doktor pa zdaj etak pravi: "Tau je vseedno."

Naša Lujza je rano vdivica postanila. Naš Vili, te velki štrik je pa tau včasín sto vöponücati. Vsakši den se kaulag njé motausi pa slíni, pa ji ne da mira.

Naša Lujza ma neške grdau vözgučati, samo ma etak pravi: "Vili, Vili! Vej pa ne boj tak zalatejni pa nauri! Vej pa telko zatok leko čakaš, ka bi si črni gvant dojdjala."

Naš Vili pa zdaj veselo etak pravi: "O, kaj bi pa pet minutov nej čako!"

I. Barber

PORABJE

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deak Ferenc ut 17.,
p. p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:
SOLIDARNOST
Arhitekta Novaka 4,
69000 Murska Sobota
Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-715/93 mb z dne 3.11.1993 se časopis PORABJE uvršča med proizvode, od katerih se plačuje davek od prometa proizvodov po 13. točki tarife 3 zakona o prometnem davku (Ur. list RS, št. 4/92).